

ת"פ 29244/03/12 - מדינת ישראל נגד אורלי משומר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 29244-03-12 מדינת ישראל נ' משומר

בפני כב' השופט ארז יקואל - סגן הנשיאה
בעניין: מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד לב ארי

המאשימה

נגד

אורלי משומר
על-ידי ב"כ עו"ד זילברברג

הנאשמת

גזר-דין

כתב האישום

1. הנאשמת הורשעה על פי הודייתה בעבירות של גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") - בריבוי מופעים; מרמה והפרת אמונים בתאגיד, לפי סעיף 425 לחוק - בריבוי מופעים; זיוף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 481 סיפא לחוק - בריבוי מופעים; שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק - בריבוי מופעים; הונאה בכרטיס חיוב בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 17 סיפא לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו - 1986 - בריבוי מופעים; השמטת הכנסות מדוח, לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"); מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח, לפי סעיף 220(2) לפקודה; שימוש במרמה, עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודה והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287 לחוק.

2. כתב האישום המתוקן כולל ארבעה אישומים.

מעובדות **האישום הראשון** עולה כי בין התאריכים 15.4.08 ל-16.11.11, הועסקה הנאשמת כמנהלת חשבונות בחברת "דאקרים בע"מ" שמקום מושבה בעיר ראשון-לציון (להלן: "**החברה**").

במסגרת תפקידה הייתה הנאשמת אחראית, בין היתר, על ניהול חשבונות החברה, תשלום לספקים, הוצאת חשבוניות, תשלומי מסים וטיפול בחשבונות הבנק של החברה.

בעשרות מועדים, במהלך השנים 2009-2011, גנבה הנאשמת כספים מהחברה על ידי כך שהשתמשה בשיקים של החברה (להלן: "**השיקים**") שהיו מיועדים לתשלום לספקים, מילאה אותם שלא כדין ובכוונה לרמות,

לפקודתה ולפקודת אחרים, בסכומים ובתאריכים שונים, הפקידה אותם במרמה בחשבון הבנק המתנהל על שמה וקיבלה במרמה את שוויים.

כל זאת, בסכום של ₪ 1,149,332.

בנוסף, במספר מועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, זייפה הנאשמת שלא כדין ובכוונה לרמות את חתימתה של מנהלת הכספים בחברה, הגב' אסנת הרני, על גבי חלק מהשיקים.

כדי להסתיר ולטשטש את מעשיה, הזינה הנאשמת פרטי השיקים המזויפים כנתונים כוזבים במערכת הנהלת החשבונות של החברה. זאת, בכרטיסיות ספקים שונים - כ"ח H.M.B מכניקה והנדסה בע"מ"; "דור חדש בשוברים בע"מ" ו-"ש.ר.ש.מ ניהול ושיווק בע"מ".

מעובדות **האישום השני** עולה כי שני כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט" ו"ויזה" שהראשון על שם "דאקרים בע"מ" והשני על שם מנכ"ל החברה, שימשו בתקופה הרלוונטית לתשלום הוצאות שונות של החברה.

במקרים רבים, השתמשה הנאשמת שלא כדין וללא רשות מנכ"ל החברה במספרי כרטיסי אשראי אלו וביצעה באמצעותם עסקאות רכישה שונות בסכום כולל של ₪ 37,170.31 והכל בין התאריכים 7.11.11-13.12.10.

מעובדות **האישום השלישי** עולה כי במהלך שנות המס 2009-2011, הנאשמת דיווחה לשלטונות מס הכנסה כשכירה בלבד וההכנסות שדווחו על שמה היו בגובה המשכורת הלגיטימית שהרוויחה בהתאם למסוכם בינה לבין החברה.

בכל אחת משנות המס בתקופה הרלוונטית לאישום זה, הנאשמת הפיקה הכנסות בסכומים נוספים, מעבר למשכורתה, מגניבת כספים מהחברה.

במהלך התקופה הרלוונטית לאישום זה, בכל אחת משנות המס, הנאשמת השתמשה במרמה, עורמה, תחבולה ומזיד על מנת להתחמק מתשלום מס, בכך שלא הודיעה על תחילת עיסוקה הנוסף לפקיד השומה כנדרש לפי סעיף 134 לפקודה; לא ניהלה ספרים כדין ולא הוציאה חשבוניות ו/או קבלות וחתמה על דו"ח לשנת המס 2010 שהוגש על ידי בן זוגה - מר שלומי משומר, שבו הושמטו הכנסותיה מהעיסוק הנוסף לשנת 2010 בסכום של ₪ 499,062. הנאשמת חתמה את שמה תחת המילים "הריני מצהיר/ה בזאת כי בשנת המס לא היו לי ולבן/בת זוגי הכנסות נוספות על אלו הכלולות בדין וחשבון זה וכן כי הפרטים שבדין וחשבון זה ונספחיו הם **נכונים ומלאים** (ההדגשה במקור)".

הנאשמת העלימה את הכנסותיה מהעיסוק הנוסף בסכום מצטבר של ₪ 1,186,522 לפחות.

מעובדות **האישום הרביעי** עולה כי ביום 13.2.12, נחקרה הנאשמת בחשד לביצוע העבירות נשוא תיק זה ונעצרה.

בו ביום, שוחררה הנאשמת בערובה בהחלטת הקצין הממונה וזאת בתנאי מעצר בית מלא למשך חמישה ימים, פרט ליציאה בשעות מסוימות לצורך הסעת ילדיה למסגרות חינוכיות ולחוגים.

ביום 14.2.12, יצאה הנאשמת ממקום מעצר הבית בין השעות 17:00-19:30 למשרד חברת "קיווי" בחולון, שם הועסקה כמנהלת חשבונות באותו מועד וזאת מבלי שקיבלה לכך אישור ותוך הפרת הוראה חוקית שניתנה כדין על ידי קצין משטרה.

תמצית טענות הצדדים ועתירותיהם

3. בתימוכין באסמכתאות, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשמת עונשים בדמות מאסר ממושך מאחורי סורג וברית, הפעלת מאסרים מותנים חבי הפעלה, בני 12 ו- 6 חודשים, הפעלת התחייבות בסכום של 30,000 ולעונשים נלווים.

הודגשו חומרת מעשי הנאשמת והיקפם, שאת מרביתם ביצעה תוך ניהול הליכים פליליים אחרים ותוך ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות. הוגש גיליון הרשעות הנאשמת הכולל הרשעות בעבירות דומות ומאסרים מותנים חבי הפעלה (1/ת) וכן הוגש כתב התחייבות (2/ת).

ב"כ המאשימה טענה כי דרך הפשע אינה זרה לנאשמת וניכרת הסלמה במעשיה. שימת הלב הופנתה לכך כי התחשבות בנסיבותיה האישיות של הנאשמת בגזרי דין קודמים, בעצם הימנעות מהשמתה במאסר מאחורי סורג וברית, לא הביאה להרתעה המתבקשת מחזרתה לסורה.

המאשימה בעמדה כי הנאשמת ניצלה לרעה הזדמנויות רבות שניתנו לה בעבר ולא חדלה מדרך הפשע אותה שכללה כדי תכנון מוקדם, שיטתיות, תעוזה ומעילה באמון שנתנה בה החברה בניהול חשבונותיה.

המאשימה הוסיפה כי הביאה בחשבון עתירתה העונשית את נסיבותיה האישיות של הנאשמת בהיותה תומכת בארבעת ילדיה. עם זאת, לגישה, היקף מעשיה והתמדתה בהם עולים כדי רף עליון של חומרת עבירות גניבה, הונאה ומעילה.

4. בתימוכין באסמכתאות, עתר ב"כ הנאשמת להסתפק בענישה בלתי מכבידה, המתחשבת בנסיבותיה האישיות והמשפחתיות של הנאשמת ובאופן שיאפשר המשך שיקומה.

הודגשו הודיית הנאשמת שניתנה בהזדמנות הראשונה, על התיקון הנרחב שהוכנס בכתב האישום, באופן המשקף נטילת אחריות על מעשיה. זאת ובתוספת לחרטה הכנה שהביעה הנאשמת כלפי נפגעי מעשיה.

הסנגור הפנה כי הנאשמת השיבה לחברה סכום של 1,062,000 ₪ מתוך 1,186,000 ₪ שגנבה, תוך פירוט רכיביו.

עוד הפנה הסנגור לאבחונים נפשיים פרטיים שנערכו לנאשמת כמצוין בתסקיר שירות המבחן. נטען שמחלת הקלפטומניה ממנה סובלת הנאשמת, היא שעמדה בבסיס מעשיה. הודגש כי הנאשמת מטופלת תרופתית לאחרונה, בשונה מהעבר, באופן המפחית ממסוכנותה לביטחון הציבור. בהקשר זה, ציין הסנגור כי הנאשמת לא הוסיפה והסתבכה בפלילים מאז החלה בהליך הטיפול.

הסנגור עמד על נסיבות חייה הקשות של הנאשמת ובהן מות בתה הפעוטה מוות עריסה. לא ארחיב ביתרת ההקשרים מחמת צנעת הפרט ואין חולק כי הנאשמת אם לארבעה ילדים קטינים אותם היא מגדלת לבדה מאחר שחיה בנפרד מבעלה. לגישת הסנגור, קיים חשש כי השמת הנאשמת במאסר ממשי, תיפגע ביכולתה לטפל בילדיה שעול פרנסתם מוטל עליה, אמה בת 80 ובעלה אינו מתגורר עמה.

5. בדברה האחרון, תיארה הנאשמת את הסבל הרב שהיה מנת חלקה, את הצלחתה להשיג שליטה בדחפיה לבצע מעשי גניבה והדגישה כי אין מי שידאג לילדיה מלבדה גם בהינתן גילם ומחלת הקטן שבהם.

קביעת מתחם העונש ההולם

6. לשם קביעת מתחמי העונש ההולמים את מעשי הנאשמת לבדם, יש להתחשב בערכים החברתיים בהם פגעה, במידת פגיעתה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנוהגת.

7. במקרה דנן, הערכים החברתיים אשר נפגעו מחמת מעשי הנאשמת, הנם הזכות לקניין, האמון שביחסי עובד ומעביד, תקינות חיי המסחר, שוויון בנשיאה בנטל תשלומי מס אמת ושמירה על שלטון החוק.

מידת פגיעת הנאשמת בערכים אלו הנה משמעותית. הנאשמת גנבה ממעבידה במרמה ובהפרת אמונים ב- 37 הזדמנויות, זייפה חתימת מנהלת כספים בחברה, ביצעה 8 רכישות באמצעות כרטיסי אשראי של החברה, כללה תרשומת כוזבת בדו"ח שהוגש לפקיד השומה, השמיטה הכנסות מדוח ופעלה במרמה, עורמה, תחבולה ומזיד על מנת להתחמק מתשלום מס. מעשיה אלו של הנאשמת גרמו נזק לחברה, פגעו באמון הציבור ביחס לאמינות אמצעי התשלום בדמות כרטיס אשראי וכן פגעו בציבור האחר המתנהל כדין אל מול רשויות המס.

8. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הנאשמת עמדה בחזית ביצוע לבדה כ"שומר הסף" של כספי החברה. הנאשמת חתרה תחת תפקידה בהזדמנויות רבות, לא ניצלה נקודות יציאה לרוב שניקרו בדרכה על מנת לחדול ממעשיה ולא נלמד כי הושפעה במעשיה על ידי אחרים. מידת השפעת מעשיה על אחרים, משמעותית גם בבחינת הנזק הצפוי מחמת ביצוע העבירות, על האפשרות לפגיעה במרקם יחסיה הכלכליים של החברה ועל העלמת המס ה"מגולגלת" בסופו של יום על הציבור בכללותו.

הנסיבות המחמירות במעשי הנאשמת, כנוסח כתב האישום, מתבטאות בסכומי הכסף הגבוהים אותם נטלה לכיסה, במספר המקרים בהם עשתה זאת, במשך הזמן בו בוצעו מעשיה ובעובדה שבוצעו תוך ניצול האמון שניתן בה במסגרת תפקידה בחברה. בנוסף, הוסיפה הנאשמת חטא על פשע בכך שבלשון העם "צפצפה" על הוראה שיפוטית שנועדה למנוע מגע בינה לבין הציבור הנפגע ממעשיה.

אשר למצבה הנפשי של הנאשמת, לא התעלמתי מהסיבות הנטענות שהביאו לביצוע העבירות, בדמות מחלת קלפטומניה והתמכרות לקניות. עם זאת, וכהתרשמות הפסיכיאטר המחוזי, התקשיתי לשוות דחף לאו בר כיבוש כזה או אחר למלאכת המחשבת המתוחכמת שנירקמה מטעם הנאשמת בבסיס העבירות שביצעה ובכוונת מכוון ברורה. הנאשמת דאגה לטשטש את מעשיה רחבי ההיקף באמצעות רישומים כוזבים בחשבונות ספקים של החברה, הזנת נתונים כוזבים במערכת הנהלת החשבונות של החברה וזיופי חתימת מנהלת הכספים של החברה. תחכום ותכנון מראש אינם מתיישבים בנקל עם דחף כזה או אחר. הנאשמת אינה קרובה לסייג אחריות פלילית והעדפתי לשוות לנגד עיני את ציבור קורבנותיה חלף מצוקותיה הנטענות.

9. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בתי המשפט נוקטים ביד עונשית מחמירה כלפי מבצעי עבירות כלכליות כנאשמת.

10. אין יכול להיות חולק אשר לחומרה היתרה המגולמת בעבירה של גניבה ממעביד. מעבר לנזק הכלכלי שגורמת גניבה "רגילה", לגניבה ממעביד מאפיינים ייחודיים המשווים לה משנה חומרה. כך, בשל ההפרה הבוטה של אותו אמון שנותן המעביד בעובדו, קלות ביצוע המעשה נוכח גישתו הקלה של העובד לרכוש של מעבידו והעובדה כי במקרים רבים, לא ניתן לגלות את מעשה הגניבה, או את היקפה. כל אלו, מחייבים החמרה עם מבצעי עבירה זו.

בנוסף, ביצוע עבירה של גניבה ממעביד משפיע לרעה לא רק על יחסו של המעביד לעובד שסרח, אלא על יחסו לעובדיו האחרים שלא חטאו, בשל חששו המתהווה ממעשים דומים. הכל, באופן המשפיע על יחסי עבודה בכלל ופוגע בתחושת הביטחון של עובדים ומעבידים וביחסי האמון השוררים ביניהם בפרט (ר' עפ"ג (חיפה) 40674-04-13 מ"י נ' קטש ואח' (11.7.2013); עפ"ג (מרכז) 26410-12-10 מ"י נ' מיסון נ' מ"י (19.7.2011); רע"פ 3153/10 שבתשויילי נ' מ"י (29.4.2010); רע"פ 1005/03 שור ואח' נ' מ"י (30.1.2003); ע"פ 1803/01 מ"י נ' לוי (3.4.2001); עפ"ג (מרכז) 26410-12-10 מ"י נ' מיסון נ' מ"י (19.7.2011); ת"פ (חי') 28950-03-13 מ"י נ' עובדיה (14.5.2014); ת"פ 41904-11-11 מ"י נ' רויבין (11.3.14); והשווה: ע"פ 1586/93 כהן נ' מ"י (13.9.1993); ת"פ 50787/07/12 מ"י נ' טל (9.9.2013)).

יפים הדברים שנקבעו בהקשר זה בע"פ (ת"א) 72220/04 מ"י נ' כוהנים (24.4.2006), בזו הלשון:

"לא בכדי קבע המחוקק ענישה מחמירה של שבע שנות מאסר בצידה על עבירת הגניבה ממעביד. עבירה זו נושאת עמה גם יסוד קשה של הפרת אמון. "בעבירות אלה נוספת לפגיעה בזכות ההחזקה של בעל הנכס גם הפרה של חובת הנאמנות שחב הגנב, מכוח מעמדו, לבעליו". ...אפשר וצריך לדרוש ממעסיק שינקוט אמצעי הגנה מירביים כדי לשמור על רכושו, כנגד גנבים "מן החוץ" אך קשה אם לא בלתי אפשרי, להתגונן מראש כנגד עובד "מבפנים" שבתוקף תפקידו ומכוח האמון שהמעביד רוחש לו יש לו גישה טבעית לרכושו של המעביד. על כן, מתחייבת ענישה מחמירה ומרתיעה...עבירה של גניבה ממעביד אינה עוד "סתם" עבירת גניבה אלא עבירת גניבה בעלת אופי מיוחד מאוד. לא בכדי הפסיקה, על כל ערכאותיה, עקבית בעמדתה, כי הענישה בגין עבירה זו צריכה להתבטא במאסר בפועל".

11. אשר לעבירות מרמה וזיוף בנסיבות מחמירות, כבר נקבע כי:

"המעשים בהם הורשע המערער מחייבים ענישה מחמירה על מנת לקבוע בהכרת כל הנוגעים בדבר את חומרתם ולהרתיע אחרים מלחזור עליהם בעתיד. מעשים אלה, המכונים 'מעשי עבירה של צווארון לבן' אינם זוכים למידת הסלידה וההוקעה הציבורית הראויה להם. הטלת עונשים מתונים תותיר גישה זו על כנה ומכך מן הראוי להמנע" (ר' ע"פ 23/97 אבוטבול רפיד נ' מ"י (6.5.1998)).

כמו כן, בת"פ 1370-06 מ"י נ' עוסמאן (18.9.2006), נקבע כך:

"בתי המשפט חזרו והדגישו כי בעבירות מרמה ובעבירות כלכליות גובר משקלו של האינטרס הציבורי והשיקול ההרתעתי על משקל נסיבותיו האישיות של העבריין. לפיכך נפסק בשורה של פסקי דין כי רק ענישה מחמירה, הכוללת עונש מאסר משמעותי וקנס גבוה שיפגע בכל רווח כלכלי שקיווה העבריין להפיק מן העבירה, תרתיע את אותם עבריינים ותעמידם על חומרת מעשיהם".

ככלל, ראויים עבריינים מסוגה של הנאשמת לעונשי מאסר ארוכים ואמירות רבות פזורות ברחבי ההלכה הפסוקה אשר למאבק הראוי במי שמעז לשלוח ידו בכספי מעבידו ולפגוע באמון שניתן בו (ר' ע"פ 6941/04 מ"י נ' פורטל (13.1.2005); רע"פ 5999/11 מזרחי נ' מ"י (12.9.2011); רע"פ 1005/03 שור ואח' נ' מ"י (30.1.2003); עפ"ג (מרכז) 26250-11-10 חיזיה נ' מ"י (27.2.2011); ע"פ 11791/04, 118/05 אפלבאום ואח' נ' מ"י (29.5.2006); ע"פ (ת"א) 72220/04 מ"י נ' כוהנים (24.4.2006); ע"פ 1803/01 מ"י נ' לוי (3.4.2001)).

12. גם עבירות של הונאה בכרטיסי חיוב בנסיבות מחמירות, נתקלות ביחס עונשי מחמיר. נקבע כי:

"מגמת החמרה בענישה ראויה גם לגבי עבירות השימוש בכרטיס החיוב. אמצעי תשלום זה הפך בשנים האחרונות למרכזי ונפוץ ביותר. אמינות המסחר באמצעות מחייבת, כי השימוש בו ייעשה על-ידי הבעלים בלבד. לפיכך, כל שימוש בידי מי שאינו מורשה לכך, וכל שכן בידי מי שגנב את הכרטיס, עלול לשבש את מהלך המסחר התקין ולפגוע באמינותו של אמצעי מסחרי זה" (ר' ת"פ (מח-יר') 1271/00 מ"י נ' משה, תק-מח 2001(2), 13783 (2001)).

בת"פ 10615-02-10 מ"י נ' כוגן ואח' (10.11.2010), הודגש כי:

"הקלות בה ניתן לזייף כיום כרטיסי אשראי ... והנזק העלול להיגרם מזיוף שכזה לאנשים פרטיים, לחברות כרטיסי האשראי ולחיי מסחר תקינים, מחייבים ענישה מרתיעה ...".

13. בתי המשפט עמדו גם על החומרה הגלומה בביצוע עבירות על פי הפקודה. ברע"פ 512/04 אבו עביד נ' מ"י פ"ד נח(4) 381 (15.4.2004), נקבע כי:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה" (ר' אף ע"פ 9788/03 טופז נ' מ"י, פ"ד נח(3) 245 (25.2.2004); רע"פ 1776/94 עובדיה נ' מ"י (25.5.1994); על"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב-יפו נ' צלטנר פ"ד נו(2) 895 (18.2.2002); ת"פ 40083/07 מ"י נ' חג'אמי ואח' (13.5.2013)).

עוד אפנה לע"פ 519/89 אשר נ' מ"י, שם נקבע כי:

"מי אשר נוטל, למעשה, מכספים אלה, המגיעים לאוצר המדינה, ובעזרת דיווחים שאינם אמת מחזיקם בידו ומשתמש בהם לתועלתו - מן הראוי שהעונש לגביו יביע את הפסול שבמעשהו ויהיה בו כדי להרתיע אחרים בפני מעשים דומים. וכבר נקבע לא אחת בבית משפט זה, הצורך להטיל עונשים של ממש לרבות עונשי מאסר לגבי עברייני מס, אשר ביסוד עבירותיהם עומדת הכוונה להתחמק מתשלום מסים" (ר' רע"פ 512/04 הנ"ל; רע"פ 7135/10 חן נ' מ"י (3.11.2010); רע"פ 74/13 חלילו נ' מ"י (17.3.2013); עפ"ג (מרכז) 44036-01-13 נמני נ' מ"י (30.4.2013); עפ"ג (מרכז) 17574-06-12 מ"י נ' ג'בארה (2.4.2013); ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מ"י (29.10.1990)).

14. לאור כל אלו, אני קובע מתחמי עונש לאירועי כתב האישום, כדלקמן -

אשר לאירוע האישום הראשון - מאסר בפועל לתקופה שבין 18 ל- 40 חודשים; מאסר על תנאי; קנס ופיצוי בהיקפים של מאות אלפי שקלים.

אשר לאירוע האישום השני - מאסר בפועל לתקופה שבין 4 ל- 10 חודשים; מאסר על תנאי; קנס ופיצוי בהיקפים של עשרות אלפי שקלים.

אשר לאירוע האישום השלישי - מאסר בפועל לתקופה שבין 9 ל- 16 חודשים; מאסר על תנאי; קנס ופיצוי בהיקפים של מאות אלפי שקלים.

אשר לאירוע האישום הרביעי - מענישה צופה פני עתיד ועד למאסר לתקופה קצרה וקנס מתון.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות

15. בגזירת העונש המתאים לנאשמת, יש להתחשב אף בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. אלו נלמדות מתסקיר שירות המבחן, מחוות דעת פסיכיאטריות שהוגשו בעניינה של הנאשמת, מטיעוני הסנגור ומדברה האחרון של הנאשמת.

16. הנאשמת ילידת 1974 ובעברה שלוש הרשעות קודמות בעבירות זהות ודומות מהשנים 2007-2009. מדובר במספר עבירות של גניבה וזיוף בתיקים שונים, שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, רישום כוזב במסמכי תאגיד וידיעה כוזבת על עבירה. הנאשמת ריצתה עונש מאסר בעבודות שירות והושתו עליה מאסרים מותנים וקנסות.

כנגד הנאשמת תלויים ועומדים שני מאסרים מותנים חבי הפעלה בני 12 חודשים ו- 6 חודשים.

17. שירות המבחן ציין בתסקירו את רקע חיי הנאשמת שלא ארחיב בנושא. הנאשמת פרודה מבעלה מזה כעשור ואם לארבעה ילדים בני 14-8. בתה התינוקת נפטרה טרם שנפרדה מבעלה. מדברי הנאשמת לשירות המבחן, עולה כי בעלה אינו משתתף בגידול הילדים ואמה תתקשה לעשות כן בהיותה בת 80.

עוד מבאר התסקיר כי כעת, הנאשמת עובדת במשרה חלקית כמנהלת חשבונות בחברה אחרת ולא הסתבכה בפלילים מאז ביצוע העבירות בתיק זה.

התסקיר מציין אבחונים נפשיים פרטיים שערכה הנאשמת, בהם מתוארת הערכה כי ביצעה את העבירות בהן הורשעה על רקע קושי בולט בשליטה בדחפים והומלץ בעבורה על שילובה בטיפול נפשי. התרשמות פסיכיאטרית קבעה שהנאשמת סובלת מהפרעה דו-קוטבית בהקשרים של התנהגות כהתמכרות לקניות ולבזבזים. הנאשמת השתלבה לפני כשנתיים בטיפול נפשי ותרופתי ולהערכת גורמי הטיפול, כך באופן המפחית סיכון לשוב ולבצע עבירות גניבה.

הנאשמת דיווחה כי הטיפול התרופתי אותו נטלה היטיב את מצבה, קשרה את העבירות שביצעה בקשיי שליטה על דחפים ובצורך לממן התמכרותה לקניות ולבזבזים, נטלה אחריות על התנהגותה, שיתפה פעולה עם גורמי הטיפול, ביטאה הכרה בפגיעתה בחברה והביעה צער, נכונות להשתלב בטיפול נוסף וחרדה מהשפעת האפשרות למאסרה בפועל על קשריה עם ילדיה.

כרקע למעשי העבירות, הובהרו מורכבות מצבה הנפשי והרגשי של הנאשמת, קשייה בשליטה בדחפים ורצונה לפצות עצמה באופן לא מודע על קשיים ואובדנים בחייה. צוין כי העבירות בהן הורשעה הנאשמת בוצעו בטרם אובחן מצבה הנפשי ובטרם קיבלה טיפול מתאים.

אמנם, שירות המבחן התרשם כי הסיכון הנובע מהנאשמת להישנות עבירות פחת, אך כגורמי סיכון להישנות עבירות דומות, הפנה להרשעותיה הקודמות של הנאשמת שלא השיגו את מידת ההרתעה המתבקשת, לחזרתיות שבהתנהגותה ולרקע הנפשי המורכב שהנו נחלת חלקה. כגורמי שיקום, צוינו הכרתה בקשייה, נכונותה להתמודד עמם, שיתוף פעולה מטעמה לאורך זמן בטיפול נפשי, גילוי אמפתיה לקרבנות העבירות, הכרה בפגיעה בהם והימנעות מביצוע עבירות נוספות, כאומדנה ליעילות ההליך הטיפולי. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשמת מהווה דמות דומיננטית ומשמעותית לילדיה ומרצונה להמשיך ולהוות עבורם אם מיטיבה ונוכחת בחייהם.

שירות המבחן מדגיש כי הוא ער לחומרת מצבה המשפטי של הנאשמת ולעובדה כי תלוי ועומד נגדה מאסר על תנאי חב הפעלה, אשר אינו מאפשר שילובה בצו מבחן. כהמלצתו, ראוי להסתפק בעונש המאסר המותנה חב הפעלה התלוי ועומד כנגד הנאשמת, תוך הערכה כי ככל שעונש המאסר שתרצה יקצר, יתחזקו סיכויי שיקומה.

18. חוות דעת מאת הפסיכיאטר המחוזי קבעה כי הנאשמת אינה סובלת ממחלת נפש מהתחום הפסיכואטי, אינה זקוקה לאשפוז פסיכיאטרי, כי תלונותיה אינן עולות בקנה אחד עם פעילות מאורגנת ומסודרת שבבסיס העבירות שביצעה וכי היא כשירה לעמוד לדין. מחוות דעת זו עולה כי בעברה התעסקתי של הנאשמת שלוש חברות בהן עבדה ומהן פוטרה או התפטרה לאחר שנתגלו גניבותיה מהן. לאחר גילוי ביצוע העבירות דנן, החלה הנאשמת להיפגש עם פסיכולוגית ופסיכיאטר על מנת לטפל במצבה. לא נמצאו סימנים פסיכואטיים בהתנהלות הנאשמת וניכרו חוסר הבנה לרגשות אחרים ודחפים לגנוב.

הנאשמת טופלה בכדורים נוגדי דיכאון לפרק זמן מוגבל והוערך כי אינה סובלת ממחשבות שווא. בוחן המציאות לנאשמת נמצא תקין, אף שתיארה קולות ששומעת מזה שנים האומרים לה לבצע מעשי גניבה.

19. עוד הוגש מטעם הנאשמת מכתב מיום 8.11.2012 מאת פרופ' דנון שבו ציין כי אובחנה כמכורה לקניות ולבזבזים על חשבון כספי מעביד, כי נוטלת תרופות לטיפול בהתמכרות וכי מגלה חרדה מריצוי מאסר בפועל שינתקה מילדיה. הומלץ להפחית מעונשה, כדי שתמשיך לטפל בילדיה ובעצמה.

20. כן הוגשה מטעם הנאשמת חוות דעת פסיכיאטרית פרטית מיום 13.5.2012 מאת פרופ' זלצמן, ממנה עולה התרשמותו כי ביצעה את המעשים בהם הורשעה מתוך דחף לאו בר כיבוש באופן חלקי, מתוקף הפרעה בשליטה בדחפים. מובאת המלצה לטיפול נפשי אינטנסיבי חלף ענישה.

21. הנאשמת נטלה אחריות מלאה על מעשיה והשיבה חלק הארי מכספים שנטלה שלא כדין מהחברה.

אמנם, הוגש תצהיר נפגע עבירה ממנו עולה כי הנאשמת השיבה לחברה סכום כולל של 752,000 ₪ בלבד מתוך כלל סכום הגניבה. עם זאת, לא הוצגו נתונים לסתור את גרסת הנאשמת לפיה השיבה לחברה סכום של 1,062,000 ₪ כפי הפירוט אליו הפנה בא כוחה. משנוצר ספק בנושא, הוא ישמש לזכות הנאשמת.

מנגד, לא למדתי על השבת כספים מטעם הנאשמת לרשויות המס.

22. לחובת הנאשמת יש להתייחס אם כן לחומרת מעשיה, להיקפם ולפגיעתה הקשה בערכים מוגנים. לנאשמת עבר מכביד ורלוונטי והיא הגדילה ושכללה מעשיה בהשוואת התנהלותה בעברה למעשים מושא הדין.

העבירות בוצעות בעת שמאסרים מותנים חבי הפעלה תלויים ועומדים כנגד הנאשמת ואלו לא היו מורא מתבקש משיבה לסורה. גם שירות המבחן לא יכול היה לכרוך "חבילת שיקום" בעבור הנאשמת בהעדר אפשרות לשלבה בצו מבחן.

מצפונה של הנאשמת לא יסר אותה, היא לא חשפה מיוזמתה את מעלליה ואלו נתגלו רק בדיעבד על ידי אחרים. יוצא כי על הנאשמת ליתן את הדין על מעשיה באמצעות ענישה ממשית שתמחיש את הפסול שבהם ואת החוסר הכדאיות בעליל שבביצועם.

23. לזכות הנאשמת יש להתייחס להודייתה המשקפת הפנמת פסול מעשיה, לתיקון שהוכנס בכתב האישום, להשבת מרבית סכום הגניבה, לנסיבות חייה הקשות שבעיקרן הטרגדיה שהייתה נחלת חלקה, לטיפול בארבעה ילדים קטינים וכן למצבה הנפשי, להעדר הסתבכויות נוספות מאז הגשת כתב האישום ולמיקום עבודתה הנוכחי.

24. לעיתים, ניתן לייחס משקל יתר ואף משקל דומיננטי לשיקולים אינדיבידואלים של נאשם ספציפי ובעיקר כשלא צפויה מאותו נאשם סכנה שיחזור לסורו או כדי לא להפריע בדרכי שיקומו. משקל זה של הנתונים המיוחדים לנאשם פוחת והולך בהכרח כאשר מדובר בעבירה בעלת חומרה יתרה, בין משום שהמחוקק רואה אותה כעבירה חמורה ובין משום שהיא נפוצה ומסוכנת לציבור.

25. לא ראיתי כיצד ניתן לסמוך על טיפול רפואי לבדו שיגן על הציבור מפני מעלליה של הנאשמת. כך גם ביחס לשילובה האפשרי בטיפול נפשי. גם לגישת שירות המבחן, הסיכון הנובע מהנאשמת פחת אך לא אוין ואין מי יתקע כף לידי כי בשוך אימת ההליך, לא תשוב הנאשמת לבצע עבירות דומות על חשבון ערכים מוגנים כדי לפגוש בקשייה האישיים. אין מלפני הליך שיקומי מובהק שעונש ממשי יגדע אותו והתרשמתי כי הציבור עודנו זכאי למוגנות מפני מעשי הנאשמת באמצעות ניתוקה ממגעייה עמו.

26. לא נעלמה מעיני פגיעת עונש מאסר ממשי בנאשמת, שזהו לה מאסרה הראשון. בנוסף, ייחסתי משקל משמעותי לפגיעת עונש המאסר בילדיה הקטינים של הנאשמת. שירות המבחן שוחח עם הפסיכיאטר המטפל ולמד ממנו כי השתת עונש מאסר על הנאשמת תביא לתוצאות הרסניות בעבורה עקב הפרידה מילדיה. עם זאת, לא נמסר כל נתון קונקרטי ממנו ניתן לגבש חשש כי ילדיה הקטינים של הנאשמת יוותרו ללא טיפול הולם ככל שתיאסר.

27. סברתי כי שיקולי החובה לנאשמת משיגים את אלו שבזכות בעניינה ואינטרסים של גמול, מניעה והרתעה בענישה, מצדיקים השמתה במאסר ממשי לתקופה לא מבוטלת. אף כי ברי בעיני ש: "עמוד השדרה" המשפחתי כהגדרתה העצמית של הנאשמת יינזק מעצם מאסרה, עדיין אין בכך כדי להעדיף את האינטרס הפרטני שלה על פני אינטרס הציבור. עם זאת, התחשבות מתבקשת בנסיבותיה האישיות של הנאשמת, תמצא ביטויה בחפיפה חלקית של המאסרים המותנים התלויים ועומדים כנגדה ובהימנעותי ממתחת מלוא שורת הדין למולה, על מנת שלא ירחק כדי כך היום בו תוכל להשתחרר ממאסרה ולהוסיף ולטפל בילדיה.

28. במקרה דנן, לא הוצגו שיקולי שיקום המצדיקים סטייה ממתחמי העונש ההולמים הנ"ל וכפי הוראות

סעיף 40 ד(א) לחוק. לא התרשמתי כי הנאשמת השתקמה ובהעדר צו מבחן, קיים קושי לגבש סיכוי ממשי שתשתקם.

29. ייחסתי משקל רב להמלצות שירות המבחן, אך לא ראיתי לנכון לאמצן במלואן. בית המשפט הוא המופקד על שקילת האינטרסים הנדרשים בענישה ושוכנעתי כי הסתפקות בהשתתף תקופות המאסר המותנה, לא תהלום את מכלול נסיבות העניין.

30. עיינתי באסמכתאות אליהן הפנו הצדדים ולא צלח בידי לגזור גזירה שווה בין עניינה של הנאשמת לבין עניינם של נאשמים אחרים כמתואר בהן. כל מקרה נבחן כפי נסיבותיו הייחודיות ולא נמצאו כאלו הדומות כדי כך לעניינה של הנאשמת שמלפניי.

סוף דבר

31. לאחר ששקלתי את כל אלו ובמבוקשי לאתר יחס הולם בין מעשי העבירות בנסיבותיהם ומידת אשמה של הנאשמת לבין סוג ומידת העונש שיושת עליה, תוך התחשבות בהשמתה במאסר לראשונה בחייה וניתוקה מילדיה, אני משית על הנאשמת את העונשים, כדלקמן -

מאסר בפועל - לתקופה של 28 חודשים.

הפעלת מאסרים מותנים - מופעלים בזאת שני מאסרים על תנאי כפי שהושתו על הנאשמת בת"פ 6092/08 של בית משפט השלום בתל-אביב-יפו מיום 30.9.2009 בן 12 חודשים ות"פ 2230/09 של בית משפט זה מיום 18.4.2010 בן 6 חודשים. במכלול הנסיבות, אני קובע כי מאסרים מותנים אלו ירוצו בחופף זה לזה. חצי מהתקופה הכוללת תרוצה במצטבר לעונש המאסר הנ"ל ויתרתה בחופף לו.

סך הכל תרצה הנאשמת 34 חודשי מאסר.

הנאשמת תתייצב לתחילת ריצוי עונשה במזכירות הפלילית של בית משפט זה היום עד השעה 14:00.

מאסר על תנאי - מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים. הנאשמת תישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורה תעבור על עבירה נוספת כפי אלו בהן הורשעה, לבד מעבירה של הפרת הוראה חוקית.

מאסר על תנאי - מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים. הנאשמת תישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורה תעבור על עבירה של הפרת הוראה חוקית.

קנס - הנאשמת תשלם קנס בסכום של 50,000 ₪ או מאסר הנאשמת למשך 5 חודשים תחתיו; הקנס ישולם ב-25 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם בתוך 90 ימים מהיום ויתרת התשלומים מידי 30 יום לאחר מכן. פיגור בתשלום אחד מן השיעורים שנקבעו לעיל, יעמיד לפירעון מידי את יתרת הקנס שטרם שולמה ויחייב את הנאשמת בתשלום תוספת פיגורים כחוק.

הפעלת התחייבות - מופעלת בזאת התחייבות בסכום של 30,000 ₪ מת"פ 6092/08 (השלום ת"א). הנאשמת תפקיד את סכום ההתחייבות בקופת בית המשפט בתוך 60 ימים.

התחייבות - הנאשמת תחתום על התחייבות בסכום של 50,000 ש"ח, להימנע מלעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורה על העבירות לפיהן הורשעה, שאם לא תחתום על התחייבות כאמור, תיאסר למשך 90 ימים.

מוצגים - השבה לבעלים.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

מופנית תשומת לב גורמי הטיפול בשב"ס להערת שירות המבחן כי הנאשמת דיווחה שתפגע בעצמה במידה שתידון למאסר בפועל. הנאשמת תיאסר בתנאי השגחה מלאים.

ניתן היום, ט"ז תמוז תשע"ד, 14 יולי 2014, במעמד הצדדים.